

Att piffa till ett träskافت

av Louisa Westberg 2020-02-28

- Täljkniv
- Linolja
- Pensel
- Linoljesåpa (är mildare för huden än vanlig såpa)
- Trasa eller pensel (att torka av med)

Våra köksredskap av trä kan med åren få en yta som är pappersliknande och grå. Det sker bl.a på grund av att vi tvättar dem med diskmedel. Främst händer det redskap som får sig några turer i en diskmaskin, eller får ligga i blöt ofta och länge i varmt vatten med diskmedel i. Men som oftast är det bara ytan som får detta slitage och det går att åtgärda med enkla medel.

Ta bort ytan helt enkelt! Med en täljkniv eller ett finkornigt sandpapper.

En vass slöjdniv (täljkniv med ett kort blad) kommer en väldigt långt med. Den är lättare att manövrera och där med går det att tälja bort små spån på en liten yta. Som t.ex skافتet på en osthyvel.

Att tänka på är att träets fibrer kan gå lite kors och tvärs. Täljning i fibrernas riktning går smidigt och ytan blir plan. I motsatt riktning är det risk att små träflisor kan lossna. Ytan blir då ojämn och då är det risk att kniven vill gräva sig för djupt ner.

Det går också att använda ett finkornigt sandpapper. Är ytan på föremålet poröst och "papprigt" kan det behöva putsas med ett lite grövre sandpapper först.

En ytbehandling kan både ha en estetisk och en praktisk funktion. Att olja in ett träföremål gör det mer beständigt mot väta. Kallpressad 100 % linolja är ett giftfritt alternativ som finns i 3 olika varianter, oblekt, rå och kokt. Dess olika egenskaper präglas av olika torktider och kan ha betydelse om en ska ytbehandla i större skala.

Slutresultatet blir lika bra oavsett vilken variant du väljer.

Alternativ 1. Låt föremålet stå i olja till nästkommande dag. Ta bort överflödig olja. Till exempel med en torr pensel eller trasa.

Alternativ 2. Pensla föremålet rikligt med olja men låt det inte droppa från det. Upprepa igen efter några timmar. Tvätta rent penseln med linoljesåpa i ljummet vatten. Låt det sedan föremålet torka i minst 1 vecka.

OBS! Linolja kan självantända.

Självantändningen sker varken i burken eller på behandlade föremål, utan i trasan som använts.

Efter avslutat arbete bör trasan brännas eller förvaras i ett kärl med vatten och lock. Efter några dygn kan trasan slängas. Penslar kan rengöras med såpa.

